

Briselē, 8.12.2022.
SWD(2022) 402 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

**Iniciatīva spēkā esošo noteikumu pastiprināšanai un informācijas apmaiņas satvara
paplašināšanai nodokļu uzlikšanas jomā, lai iekļautu kryptoaktīvus**

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Padomes direktīvai,

ar ko groza Direktīvu 2011/16/ES par administratīvu sadarbību nodokļu jomā

{COM(2022) 707 final} - {SEC(2022) 438 final} - {SWD(2022) 400 final} -
{SWD(2022) 401 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums par iniciatīvu, kuras mērķis ir stiprināt spēkā esošos noteikumus un paplašināt informācijas apmaiņas satvaru nodokļu uzlikšanas jomā, lai iekļautu kriptokriptus.
A. Rīcības nepieciešamība
Kāpēc? Risināmā problēma
Galvenā problēma, ko risina ar šo iniciatīvu, ir tāda, ka nodokļu iestādēm trūkst informācijas, lai uzraudzītu ieņēmumus, kas gūti, izmantojot kriptokriptus. Nepietiekama ziņošana par datiem, kas saistīti ar kriptokriptu lietotāju gūtajiem ieņēmumiem un ienākumiem, būtiski ierobežo nodokļu administrāciju spēju nodrošināt, ka attiecīgie nodokļi tiek faktiski samaksāti. Kriptokripti pašlaik neietilpst Direktīvas par administratīvu sadarbību (Padomes Direktīva 2011/16/ES (DAS)), kas paredz automatisku informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm nodokļu vajadzībām, darbības jomā. Ar interneta starpniecību nodrošinātus produktus, pakalpojumus un lietojumprogrammas, jo īpaši tos, kuriem izmanto dalītos tīklus, piemēram, kriptokriptus, var viegli tirgot pāri robežām. Tas rada ar piekļuvi informācijai saistītas nodokļu problēmas, ko var atrisināt tikai ar ciešu administratīvo sadarbību starp valstīm.
Paredzamie šīs iniciatīvas mērķi
Priekšlikuma vispārējais mērķis ir nodrošināt taisnīgu un efektīvu vienotā tirgus darbību, palielinot vispārējo nodokļu pārredzamību. Tas nāktu par labu ne tikai nodokļu administrācijām, bet arī lietotājiem un pakalpojumu sniedzējiem. Šīs iniciatīvas mērķis ir arī aizsargāt dalībvalstu nodokļu ieņēmumus, paplašinot un precizējot ziņošanas pienākumus attiecībā uz kriptokriptiem Eiropas Savienībā. Konkrētāk, ar pašreizējo priekšlikumu (DAS8) būtu jāuzlabo dalībvalstu spēja atklāt un apkarot krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu. Tam būtu arī jānovērš neatbilstība.
ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība
Dalībvalstu rīcība nenodrošina efektīvu un lietderīgu risinājumu problēmām, kas pēc būtības ir starptautiskas. ES pieeja šķiet piemērotāka, lai izvairītos no atšķirīgām ziņošanas prasībām, ko vienpusēji īsteno dažas vai visas dalībvalstis. Rīcība ES līmenī nodrošina saskaņotību, samazina administratīvo slogu vienībām, kuras sniedz ziņojumus, un nodokļu iestādēm, turklāt tā ir noturīgāka attiecībā uz iespējamām nepilnībām attiecīgo aktīvu svārstīguma dēļ.
B. Risinājumi
Apsvērtie leģislatīvie un neleģislatīvie politikas risinājumi. Vēlamā risinājuma pamatojums. Kāpēc?
Tika izskatīti turpmāk minētie politikas risinājumi: a) neleģislatīvs, ieteikuma tiesību risinājums; un b) sešas potenciālās likumdošanas iniciatīvas. Likumdošanas iniciatīvas kā alternatīvas ietvertu: 1) atsevišķus darījumus; 2) atsevišķus darījumus ar MVU robežvērtību; 3) pilnībā apkopotu ziņojumu sniegšanu; 4) pilnībā apkopotu ziņojumu sniegšanu ar MVU robežvērtību; 5) hibrīda vai līdzsvara risinājumu un 6) hibrīda vai līdzsvara risinājumu ar MVU robežvērtību. Vēlamā izvēle ir likumdošanas iniciatīva ar vidēju tvērumu. Tāpēc hibrīda vai līdzsvara risinājums (5. risinājums) ir vispiemērotākais risinājums iniciatīvas mērķu sasniegšanai. Visiem kriptokriptu pakalpojumu sniedzējiem neatkarīgi no to lieluma un valsts, kurā veic uzņēmējdarbību, būtu jāziņo, kad tie veic darījumus klientiem, kas ir ES rezidenti. Tas radīs jaunu ziņošanas sistēmu un informācijas apmaiņu starp nodokļu administrācijām. Iniciatīva aptvers tirgojamus kriptokriptus gadījumos, kad mērķis ir apmainīties ar darījumu informāciju, lai gan ar zināmu agregācijas pakāpi.

Atbalsts konkrētajiem risinājumiem
Rezultāti, kas gūti sabiedriskajā apspriešanā un īpašajā apspriešanā ar kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem, liecina par likumdošanas iniciatīvu atbalstošu tendenci. Lielākā daļa dalībvalstu arī ir paidušas atbalstu vēlamajai izvēlei.
C. Vēlamā risinājuma ietekme
Ieguvumi no vēlamā risinājuma (ja nav, no galvenajiem risinājumiem)
Paredzams, ka iniciatīva sniegs ievērojamus tiešus ekonomiskus ieguvumus. Tai būs pozitīva ietekme uz nodokļu iekasēšanu, un papildu nodokļu ieņēmumi no kryptoaktīvu darījumiem tiek lēsti 1,7 miljardu EUR apmērā. Šos ieņēmumus var izmantot, lai finansētu dalībvalstu ekonomikas un sociālo politiku. Paredzams, ka iniciatīva veicinās taisnīguma aspektus un palielinās uzticēšanos nodokļu sistēmām, taisnīgi sadalot slogu starp nodokļu maksātājiem.
Vēlamā risinājuma izmaksas (ja nav, galveno risinājumu izmaksas)
IT risinājums, kas visefektīvāk atvieglotu ziņošanu un informācijas apmaiņu ar vizuālajām izmaksām un vislielākajiem ieguvumiem visām iesaistītajām pusēm — kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem, dalībvalstīm un Komisijai — ir centrālais direktorijs (to jau izmanto apmaiņai saskaņā ar DAS3 un DAS6). Pēc analogijas ar iepriekšējām ziņošanas prasībām tiek lēsts, ka izmaksas nodokļu administrācijām saistībā ar kryptoaktīviem svārstīsies no 1 miliona EUR līdz 12,96 miljoniem EUR vienreizējās (izstrādes) izmaksās un no 1 miliona EUR līdz 5,67 miljoniem EUR kārtējās izmaksās. Tiek lēsts, ka kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēju vienreizējās izmaksas būs aptuveni 259 miljoni EUR un kārtējās izmaksas — 22,6 līdz 24 miljoni EUR. Arī Eiropas Komisijai radīsies izmaksas, un paredzams, ka tās būs aptuveni 0,48 miljoni EUR vienreizējās izmaksās un 0,21 miljons EUR kārtējās izmaksās. Tomēr šīs aplēses ir balstītas uz vairākiem pieņēmumiem un ekstrapolācijām, un tās būtu jāizmanto piesardzīgi.
Ietekme uz uzņēmumiem, MVU un mikrouzņēmumiem
Paredzams, ka iniciatīvai būs ierobežota ietekme uz maziem un vidējiem uzņēmumiem. Ziņojamā informācija lielā mērā ir pieejama kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem to ikdienas darbībām. Turklāt kryptoaktīvu tirgus strauji nobriest, un tas pats ir sakāms par pakalpojumu sniedzējiem. Lai gan iniciatīva radīs atbilstības nodrošināšanas izmaksas, attiecībā uz MVU varētu būt izdevīgāk izveidot vienotu noteikumu kopumu visā ES, nevis iespējami atšķirīgas ziņošanas prasības visā ES. Iniciatīvai būtu arī jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi visām dalībnieku kategorijām, no kā labumu gūtu MVU.
Vai tiks būtiski ietekmēts valstu budžets un valstu administrācijas?
Izmaksas, kas rastos valstu administrācijām, ir atkarīgas no informācijas apmaiņai izmantotā IT risinājuma. Ieguvumi valstu budžetiem papildu nodokļu ieņēmumu ziņā ievērojami pārsniedz katra risinājuma izmaksas, un tie tiek lēsti miljardos euro (aptuveni 1,7 miljardi EUR vēlamā risinājuma gadījumā).
Vai būs vēl kāda cita būtiska ietekme?
Iniciatīva atbildīs Vispārīgajai datu aizsardzības regulai un tādējādi negatīvi neietekmēs pamattiesības uz persondatu aizsardzību.
D. Turpmākā rīcība
Politikas pārskatīšanas termiņš
Iniciatīva tiks uzraudzīta, izmantojot informāciju, kas apkopota ikgadējos apsekojumos un diskusijās ar nodokļu administrācijām. Kad Komisijai būs jāsniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā darbojas direktīva par administratīvo sadarbību tiešo nodokļu jomā, tiks veikts vispusīgāks novērtējums saskaņā ar DAS vispārīgajiem noteikumiem par novērtēšanu.